รายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

WESR

Weekly Epidemiological Surveillance Report

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health.

ISSN 0859-547X http://epid.moph.go.th/weekly/w_2548/menu_wesr48.html

ปีที่ ๓๖ : ฉบับที่ ๔๔ : ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ Volume 36 : Number 44: November 11, 2005

สัปดาห์ที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	54	55	66	65	62	66	63	57	62	68	65	58	65	56	59	55	60	63	64	57	66	64	66	63	62	60

สัปดาห์ที่	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	58	70	63	65	64	64	60	61	70	67	61	63	61	63	65	64	64	71								

สัปดาห์ที่ 44 ระหว่างวันที่ 30 ตุลาคม – 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

จำนวนจังหวัดส่งข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา

สัปดาห์ที่ 44 ส่งทันเวลา 71 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 93.43

การบาดเจ็บรุนแรงจากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ

สถานการณ์โรค/ภัยที่สำคัญ

ปี พ.ศ. 2546 และ 2547

จากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ

National Injury Surveillance,Thailand, 2003 and 2004 : Firework-Related Severe Injuries

วิเคราะห์โดย นางกาญจนีย์ ดำนาคแก้ว, นางวนัสสนันท์ รุจิวิพัฒน์ และนางพวงทอง อังคะสุวพลา

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

kanjanee@health.moph.go.th

ความเป็นมาและสถานการณ์

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้วิเคราะห์สถานการณ์การบาดเจ็บรุนแรงจากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ รายงานจาก 28 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัด และกระจายอยู่ทุกภาคของประเทศ ประมาณการจำนวนผู้บาดเจ็บรุนแรง (รับไว้สังเกตอาการ/รับไว้รักษาในโรงพยาบาล หรือตาย) จากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ ในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2541 - 2547 ปีละ 400 - 600 คน

สารบัญ

- การบาดเจ็บรุนแรงจากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ ปี พ.ศ. 2546 และ 2547 765
- สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 44 วันที่ 30 ตุลาคม - 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 768
- รายงานเบื้องต้นการระบาดของโรคบรูเซลโลซิสในสามจังหวัดภาคใต้ 770
- สถานการณ์โรคปอดอักเสบ (ผู้ป่วยใน) และไข้หวัดใหญ่ จากการเฝ้าระวังเร่งด่วนประเทศไทย พ.ศ. 2548 (สัปดาห์ที่ 44 วันที่ 30 ตุลาคม – 5 พฤศจิกายน 2548) 772
- ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 44 วันที่ 30 ตุลาคม - 5 พฤศจิกายน 2548 774
- ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา จากบัตรรายงาน 506 ประจำเดือน ตุลาคม 2548 781

ผลการวิเคราะห์

ปี พ.ศ. 2547 ประมาณการจาก 28 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ประเทศไทย มีผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ จำนวน 502 คน ตาย 9 คน สูงกว่า ปี พ.ศ. 2546 จำนวน 82 คน พบในเพศชาย ร้อยละ 92.4 ผู้บาดเจ็บ มีอายุตั้งแต่ 1- 76 ปี อายุเฉลี่ย 16 ปี เด็กอายุ 14 ปี มีสัดส่วนสูงสุด ร้อยละ 7.6 รองลงมาอายุ 12 ปี ร้อยละ 6 อายุ 7 ปี ร้อยละ 5.4 และ ร้อยละ 44.3 ของผู้บาดเจ็บรุนแรงทั้งหมด เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ส่วนปี พ.ศ. 2546 พบในเพศชาย ร้อยละ 94.8 ผู้บาดเจ็บ มีอายุตั้งแต่ 1 - 90 ปี เฉลี่ย 17 ปี มีเด็กอายุ 10 ปี และ 12 ปี มีสัดส่วนสูงสุดเท่ากันร้อยละ 7 และร้อยละ 36.8 ของผู้บาดเจ็บรุนแรงทั้งหมด เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี อาชีพที่ได้รับบาดเจ็บสูงสุดคือ นักเรียน/นักศึกษา ทั้งสองปี แต่ปี พ.ศ. 2547 (ร้อยละ 45.8) น้อยกว่า ปี พ.ศ. 2546 (ร้อยละ 46.3) ร้อยละ 0.5 และเวลาที่เกิดเหตุสูงสุดเกิดในเวลาเดียวกัน ทั้งสองปีเช่นกัน คือ เวลา 16.00 - 19.59 น. ร้อยละ 32.6 ในปี พ.ศ. 2547 และ ร้อยละ 29.8 ในปี พ.ศ. 2546

ปี พ.ศ. 2546 และ 2547 พบว่า เดือนตุลาคมมีผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ สูงสุด คือ ร้อยละ 33.5 และร้อยละ 30.3 รองลงมาคือ เดือนพฤศจิกายนทั้งสองปี ร้อยละ 17.4 และร้อยละ 21.1 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ ดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 17.4 และ ร้อยละ12.2 ตามลำดับ (ดังตาราง)

ตารางแสดง ร้อยละการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้บาดเจ็บรุนแรง จากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ จำแนกรายจังหวัด ปี พ.ศ. 2546 และ 2547

ปี 2546			ปี 2547		
ลำดับที่	**โรงพยาบาล**	**ร้อยละ**	**ลำดับที่**	**โรงพยาบาล**	**ร้อยละ**
1.	ลำปาง	34.6	1.	ลำปาง	42.9
2.	สุรินทร์	19.2	2.	นครปฐม	14.3
3.	อุบลราชธานี	15.4	3.	สระบุรี	9.5
4.	นนทบุรี	7.7	4.	ระยอง	9.5
5.	ขอนแก่น	3.8	5.	อุบลราชธานี	9.5
6.	จันทบุรี	3.8	6.	ขอนแก่น	4.8
7.	อุดรธานี	3.8	7.	อุดรธานี	4.8
8.	นครสวรรค์	3.8	8.	นครสวรรค์	4.8
9.	นครปฐม	3.8			
10.	ยะลา	3.8			
	รวม	**17.3**		**รวม**	**12.2**

ในปี พ.ศ. 2546 จังหวัดที่มีผู้บาดเจ็บรุนแรงสูงสุด คือ จังหวัดลำปาง รองลงมาจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดสุรินทร์ ร้อยละ 33.8, 14.3 และ 7.1 ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2547 จังหวัดที่มีผู้บาดเจ็บรุนแรงสูงสุด คือ จังหวัดอุบลราชธานี รองลงมาจังหวัดลำปาง และขอนแก่น ร้อยละ 26.5, 18.4 และ11.4 ตามลำดับ

เดือนพฤศจิกายน มีผู้บาดเจ็บรุนแรง จากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ ที่ดื่มแอลกอฮอล์ ปี พ.ศ. 2547 และ 2546 พบร้อยละ 22.2 เท่ากันทั้ง 2 ปี

วันลอยกระทง ปี พ.ศ. 2547 ตรงกับวันศุกร์ที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 เป็นวันที่มีผู้บาดเจ็บรุนแรง จากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ สูงสุด ร้อยละ 17.9 รองลงมาเป็นวันเสาร์ที่ 27 ร้อยละ 10.3 เช่นเดียวกับ ปี พ.ศ. 2546 ซึ่งตรงกับวันเสาร์ที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 เป็นวันที่มีผู้บาดเจ็บสูงสุดร้อยละ 48.1 รองลงมาเป็นวันอาทิตย์ที่ 9 ร้อยละ 18.5 เมื่อเทียบสัดส่วนการดื่มแอลกอฮอล์ของแต่ละวันในเดือนพฤศจิกายน พบวันลอยกระทงมีสัดส่วนสูงสุดทั้ง 2 ปี คือ ร้อยละ37.5 ในปี พ.ศ. 2547 พบที่จังหวัดลำปางร้อยละ 66.6 และจังหวัดระยอง ร้อยละ 33.3 และในปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 66.7 พบที่จังหวัดลำปางร้อยละ 75.0 และจังหวัดอุบลราชธานี ร้อยละ 25.0

อวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บ

ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ ได้รับบาดเจ็บที่มือและข้อมือมากที่สุด ร้อยละ44.4 (ICD-10, S60-S69: injuries to the wrist and hand) สูงกว่าปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 8.3 (ร้อยละ 36.1) ในจำนวนนี้มีกระดูกนิ้วมือแตกหรือหัก ร้อยละ 25.0 (S01 and S05) รองลงมาคือ บาดเจ็บที่ศีรษะและใบหน้า ร้อยละ 14.3 น้อยกว่าปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 8.9 (ร้อยละ 23.2) ในจำนวนนี้ ส่วนใหญ่มีการบาดเจ็บที่ตาและรอบ ๆ ดวงตา และร้อยละ44.4 ของผู้บาดเจ็บกลุ่มนี้ พบว่า มีการบาดเจ็บที่เยื่อตา/ตาดำ (S050 : injury of conjunctiva and corneal abrasion without of foreign body, S051 : contusion of eyeball and orbital tissue) น้อยกว่าปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 16.7 (ร้อยละ61.1) และร้อยละ 28.6 มีแผลไหม้ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย จากความร้อนของเปลวไฟ และสะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ สูงกว่าปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 1 (ร้อยละ 27.7)

ส่วนผู้บาดเจ็บรุนแรงในวันลอยกระทง (วันศุกร์ที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547) ได้รับบาดเจ็บที่มือและข้อมือ (ICD-10,S61-S69) มากที่สุด ร้อยละ 87.5 และในจำนวนนี้มีกระดูกนิ้วมือแตกหรือหักและแพทย์ตัดนิ้วมือทิ้ง ร้อยละ 16.6 นอกนั้น บาดเจ็บที่ลูกตาและเนื้อเยื่อบริเวณเบ้าตา ส่วนปี พ.ศ. 2546 (วันเสาร์ที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546) ผู้บาดเจ็บรุนแรงได้รับบาดเจ็บที่มือและข้อมือ (ICD-10,S61-S69) มากที่สุด ร้อยละ 48 รองลงมามีแผลไหม้ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย จากความร้อนของเปลวไฟ และสะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ ร้อยละ 28 บาดเจ็บที่ศีรษะและใบหน้า ร้อยละ 24

สรุป

1. มีผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ ปีละประมาณ 400 คน
2. ปี พ.ศ. 2547 พบว่า ร้อยละ 12.2 ของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ มีการดื่มสุรา และสัดส่วนสูงขึ้น เป็นร้อยละ 22.2 ในเดือนพฤศจิกายน และสูงขึ้นเป็นร้อยละ 37.5 ในวันลอยกระทง
3. ร้อยละ 36.8 ของการบาดเจ็บเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ทั้ง 2 ปี
4. นักเรียน/นักศึกษาได้รับบาดเจ็บสูงสุด ทั้ง 2 ปี ในปี พ.ศ. 2547 ร้อยละ 45.8 น้อยกว่า ปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 0.5

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี [1,2,3]
   - เด็กต้องได้รับการสอนและจำไว้เสมอว่า ดอกไม้ไฟ หรือพลุ ไม่ใช่ของเล่นและเป็นอันตรายสำหรับเด็ก
   - ห้าม.....เด็กจุดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ เองเด็ดขาด
   - ไม่ควรให้เด็กอยู่ใกล้บริเวณที่มีการจุดดอกไม้ไฟ หรือพลุ
2. สำหรับผู้ใหญ่ [3,4,5]
   - จุดดอกไม้ไฟ หรือพลุ อย่างถูกวิธีตามข้อแนะนำอย่างเคร่งครัด
   - เล่นในที่โล่ง ราบ ห่างไกล จากบ้านเรือน ใบไม้แห้ง และวัตถุไวไฟ
   - ตรวจสอบให้มั่นใจว่า คนอื่นอยู่ห่างจากดอกไม้ไฟหรือพลุเพียงพอ
   - ห้าม พยายามจุดดอกไม้ไฟ หรือพลุ ที่จุดแล้วไม่ติด หรือไม่ระเบิด อย่างเด็ดขาด ควรเตรียมถังน้ำไว้ 1 ถัง ใกล้ตัวเสมอเวลาเล่น เพื่อใช้ดับเพลิงหรือ ดอกไม้ไฟ หรือพลุ ที่จุดแล้วไม่ระเบิด
   - อย่าทดลอง หรือ ทำดอกไม้ไฟ หรือพลุ เอง

เอกสารอ้างอิง

1. ศิริวรรณ สันติเจียรกุล และชไมพันธุ์ สันติกาญจน์. รายงานประมาณการสถานการณ์การบาดเจ็บและตายจากการเล่นพลุและดอกไม้ไฟ ประเทศไทย พ.ศ. 2543. รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับจังหวัด ปี 2543 และการบาดเจ็บ 19 สาเหตุ.
2. บวรวรรณ ดิเรกโภค และชไมพันธุ์ สันติกาญจน์. สถานการณ์การบาดเจ็บจากการถูกเปลว หรือ สะเก็ดดอกไม้ไฟ หรือ พลุ ในผู้บาดเจ็บรุนแรง. รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ปี 2544.
3. ชไมพันธุ์ สันติกาญจน์. 6 บัญญัติความปลอดภัยในการจุดดอกไม้ไฟและพลุ ปี 2545.
4. US Consumer Product Safety Commission.Fireworks Safety Tips 2004. Available from : http: www.cpsc.gov
5. The Nation Council on Fireworks Safety. Tips for public fireworks displays and tips on choosing safe fireworks.2004. Available from:http:www.fireworkssafety.com

❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋❋

ข่าวการระบาดใน/ต่างประเทศ

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 44 วันที่ 30 ตุลาคม – 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

(Outbreak Verification Summary, 44 th Week, Oct 30 – Nov 5, 2005)

✍ **เรียบเรียงโดย อมรา ทองหงษ์ * ร.ท นพ. ธีรยุทธ สุขมี ** และพญ. วรรณา หาญเชาว์วรกุล ***

*** กลุ่มงานเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา ** กลุ่มงานวิจัยและพัฒนานักระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา**

✉ **amarat@health.moph.go.th**

ในสัปดาห์ที่ 44 ระหว่างวันที่ 30 ตุลาคม – 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงาน และตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สถานการณ์ในประเทศ

1.1 ไข้เลือดออกช็อก เสียชีวิต 1 ราย จังหวัดขอนแก่น

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่นได้รับรายงานจากโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่นว่า ในวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2548 มีผู้ป่วยเด็กชายอายุ 4 ปี 11 เดือน อยู่ที่ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง เริ่มป่วยวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ด้วยอาการไข้สูง 40.1 องศาเซลเซียส ไอแห้ง ๆ ทอนซิลบวมโต ปวดศีรษะ เข้ารับการรักษาทั้งที่สถานีอนามัยตำบลสาวะถีและคลินิกของพยาบาลเวชปฏิบัติใกล้บ้าน วินิจฉัยว่าคออักเสบ รักษาโดยให้ยาลดไข้และยาแก้อักเสบมารับประทาน ไม่ได้ทำ Tourniquet' s test ขณะพักอยู่ที่บ้าน เด็กซึมลงมาก ดื่มน้ำบ่อย ปัสสาวะสีเข้มออกเล็กน้อย หายใจหอบเป็นช่วง ๆ ไม่มี Bleeding tendency ใด ๆ นอนหลับอย่างเดียว ในวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ผู้ปกครองพาไปรักษาหมอแผนโบราณ ได้กินยาสมุนไพรแล้วมีอาเจียน 3 ครั้ง วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ผู้ป่วยมีอาเจียนเป็น coffee ground ซึมมาก ไม่รู้สึกตัว ถูกนำเข้ารับการรักษาโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชกระนวน แรกรับ วัดความดันโลหิตไม่ได้ coma score เท่ากับ 8 ไม่สามารถให้สารละลายทางเส้นเลือดได้ แพทย์วินิจฉัยเป็น Dengue shock syndrome ส่งเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น รับเป็นผู้ป่วยในแผนกหอผู้ป่วยเด็ก อาการหนัก ไข้ 37.2 องศาเซลเซียส, Hct 33%, Platelet count 45,000 cell/mm^3, WBC count 35,000 cell/ mm^3 ขณะรักษามีอาการหอบมาก Bleeding tendency ตลอด ได้รับสารน้ำ เลือด เกล็ดเลือด และ FFP เพื่อรักษาระดับความดันโลหิตและควบคุมภาวะเลือดออกตลอดเวลา และผลการตรวจ Dengue titer ครั้งที่ 1 (โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น) พบว่า positive แพทย์วินิจฉัยเป็น Dengue hemorrhagic fever with prolong shock with multiple organ failure ผู้ปกครองขอรับกลับบ้านในวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2548 และได้เสียชีวิตในวันเดียวกัน